

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 8. Септембра 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Прегледу ваља слати улутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НА ЗНАЊЕ

На основу предписа г. Министра војног од 14 Августа тек. год. ФБВр. 6649, — и предписа Команданта дунав. дивиз. области № 8705. — Овим се јавља свима оним обвезницима и масама, који дају комору, јахаће, теглеће и товарне коње, ма за коју јединицу, — да су сви такви обвезници и масе, с ходно закону о устројству војске, дужни, да даду, за војену потребу оно, што је на њих разрезано, без призрења, држе ли они стоку на лицу, или не, иначе поддеже одговорности.

Они обвезници, који комору и коње дају а који су обавезу служења према го инама прешли као и масе дужни су комору и коње лично привести овој команди, где ће се коњи прегледати и оценити, и по том предавати резервистима, јединице за коју су уписати, који ће их у команду одвести, и дотичном команданту предати; — По свршеној употреби и вежби, коње ће вратити овој команди, онај исти резервист који је и одвео, а ова ће их команда по том сопственицима предавати.

Предпис се саопштава свима онима, којих се ово тиче.

Из канцеларије VII пуков. окр. команде 2. Септембра 1891 год. Бр. 9777,

ОБЗНАНА.

Суд општине вар. Београда објављује овим свима грађанима вар. Београда, да је радња са мртвачким колима у вароши Београду сваком приватном лицу забрањена и да само општина Београдска према закону и према решењима државних власти може држати мртвачка кола и сављати их грађанима на расположење.

Решењем државне власти, којим је дато општини искључиво право да може држати мртвачка кола, — уједно је забрањено Кости Нешићу сатлеру оvd. и сваком другом, да са мртвачким колима ради.

Од суда општине вар. Београда Августа 1891 год АБр 2067.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДВОРА

54. ВАМРЕДНИ САСТАНАК

26. Јуна 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. М. Ј. Марковић, М. Јанковић, Р. Пуљевић, М. Цветковић, Н. Поповић, С. Д. Милићевић, Л. Дашковић, Р. Петровић, М. Велизарић, А. Одавић, М. Капетановић, К. П. Михајловић, Ј. Станковић, К. Б. Михајловић, Р. Драговић, И. Цветановић, В. Виторовић, Љ. Јовановић. —

I.

Прочтан је записник одборских одлука седнице државе 21. Јуна 1891 год. и усвојен је без икаквих измена.

II.

На предлог одборника г. Стевана Чађевића одбор је одлучио потребан кредит из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове да председништво набави три бурета за поливање улица београдских.

III.

По прочитању протокола оферталне лиценције ГВр. 920 држане 14. Јуна 1891 год. за набавку коцкастог камена полагање коцкасте калдрме одбор је решио, да се набавка коцака и полагање коцкасте калдрме уступи Першону и комп. као најнижем понуђачу према прописаним условима и по цени и то:

За набавку коцака I врсте и полагање калдрме за квард: метар са макадамом петнаест динара и деведесет и пет пара; без макадама тринаесет динара и осамдесет и пет пара; за набавку коцака II врсте и полагање калдрме са макадамом од кв. метра по четрнаест динара и двадесет пара; без макадама по дванаест динара и десет пара.

У означеним ценама обухваћена је и цена за слој шљунка (гуцаника од десет сантиметера, који слој морају предузимачи према условита у макадам поставити.

За одношење земље по деведесет пара од кубног метра и за одношење стене по три динара и педесет пара од кубног метра.

Висина од двадесет сантиметара откопаног земљишта, не рачуна се у откопано и однето земљиште.

Овом ће се понудом моћи општина београдкористити кад по њеном мишљењу нађе за најбоље да калдрмисање вароши коцкама предузме.

IV.

Према реферату председништва о неправилном вршењу званичне службе општ. лекара г. Др. Николе Х. Николића одбор је једногласно решио, да се Др. Никола Х. Николић отпусти из општине службе и на његово место прими Др. Змај Јован Јовановић ако пристаје с тим, да се овај избор поднесе идућој одборској сед-

ници на одобрење, пошто у овеј нема довољног броја одборника за пуноважно решење нових ствари.

V.

По прочитању понуде Наума А. Николића СВр. 9563, којом нуди, да узме под закуп кнос калимегдаски бр. 2 према прописаним условима, одбор је решио, да се Науму А. Николићу, уступи кнос калимегдански број 2 под закуп за месец јули август и септембар ове год. за цену од сто седамдесет динара за цело време закупа с тим да у истоме може продавати само оно што је у условима означено.

VI.

На предлог одборника г. Михаила Јанковића, одбор је после поименичног гласања са 10 гласова против 8 (један није гласао) решио, да се боза, која се у вароши производи или са стране уноси, оптерети таксом трошаринском од четири динара по сто литара.

VII.

По прочитању молбе Милосава Миловановића и Константина Русидеса стараоца масе Љубице Јевр. Вучковића због затрпавања масеног имања „скупштинске кафане“ одбор је решио, да се ова молба преда општ. правозаступнику на мишљење па после под есе одбору на решење.

VIII.

Поводом захтева одборника г. Раденка Драговића, одбор је решио, да се од сада дневни ред за одборску седницу хектографише и одборницима пре седнице предаје.

IX.

Одборник г. Авдра Одавић интерпелише председништво, зашто се грађанству београдском не објављује стање реконструкције старог водовода и зашто на чесмама нема воде.

По саслушању ове интерпелације, одбор је препоручио председништву, да од надзорне водоводне комисије изиште извештај и да тај извештај у првом броју општинских новина као и у другим обзнани.

X.

Председништво износи на решење усмену молбу г. Св. Каранешића члана суда да му се изда накнада из општине благајне, а из партије одређене на плату председника за све време, за које је он заступао председника.

Пошто је одбор изјавио да по закону о општинама не може се издавати накнада лицу, које је уживало плату, то је одбор на предлог г. Николе Р. Поповића, да се г. Каранешићу изда награда за ревностно вршење службе и заступање председника, — решио да се ово питање о издавању награде поднесе идућој одборској седници на решење.

55. РЕДОВНИ САСТАНАК

1. Јула 1891. год.

Председавао председник г. Мил. Р. Мариковић, од одборника били: г. г. В. Виторовић, А. Шток, С. Милановић, Р. Ђукић, С. Азријед, Л. Дашковић, К. Д. Главинић, К. Б. Михајловић, Р. Петровић, Јов. Станковић, Л. Јовановић, Н. Цветановић, Н. Р. Поповић, М. Каштановић, М. Велазарић, Мата Јовановић, А. Одавић, Мил. Ј. Марковић, Р. Драговић, В. Димитријевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 26 Јула 1891 г. и усвојено без икакве измене.

II.

Одборник г. Коста В. Михајловић предлаже, да се сагради слагалиште, у које ће се слагати камење и песак општински, што је преостао или што ће се доцније употребити, како не би стадо по улицама, да се развлачи и да га бујице однесе, као што је то случај био у балканској улици пре неки дан. По саслушању овога, председништво је примило к знању овај предлог с тим, да ће наредити, да са песак однећу из балканске улице прикупи и склони.

III.

Одборник г. Коста Главинић реферира, да је општински канал у спасовској улици напуњен блатом, те да вода не може да отиче.

По саслушању овога, председништво је изјавило, да ће издати наредбу, да се овај канал очисти.

IV.

Одборник г. Коста Главинић одговарајући на интерпелацију г. Андре Одавића одборника, изјављује, да надзорна водоводна комисија шаље свакога месеца извешћа о извршеним радовима на водоводима, и да комисији није познато зашто се ти извештаји не објављују, и одбор је примио овај одговор к знању, и задовољио се њиме.

V.

Одборник г. Андре Одавић пита, зашто се према одлуци одборској не штампа извештај Г. Т. Селесковића, којим је оцењена понуда Ф. Тозија и компаније из Леђана у Италији за израду машина потребних за нов водовод београдски.

По саслушању овога питања, председништво је одговорило да ће се тај извештај у идућем броју општинских новина штампати.

VI.

Одборник г. Илија Цветановић извештава одбор, да код жељезничке станице, кад је велика киша, има тако великих бујица, да грађани оног краја не могу да пролазе преко улица и да је сваки саобраћај прекинут док вода, не оде, па молу одбор, да свима силама настане, да се та незгода отклони.

По саслушању овога, одбор је изјавио, да се чине припреме, да се ове незгоде отклоне, и чим се дође до средстава, општина ће учинити шта треба.

VII.

Одборник г. Ник. Р. Поповић молу председника општине, да од сада не даје реч пре дневног реда спој господи одборницима који хоће да управљају разна питања на председништво, и да се од сада прво исцрпи дневни ред, па тек после дневног реда, да могу господа одборници чинити интерпелације, јер ова питања задржавају одбор, те не решава хитне и важне општинске ствари. У осталом, у овоме смислу, одбор је донео и одлуку пре кратког времена.

По саслушању овога, председништво је изјавило, да ће се од сада, по тој одборској одлуци управљати.

VIII.

Председништво износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби, АБр. 1445, 1316, СБр. 9658, 9690, 9607, 9913, 9708, 9942, 9912, 9558, 9602, 9534 и АБр. 1446, — одбор је изјавио мишљење, да је Милан Д. Стојадновић доброг владања и доброг имовног стања, да се молбоцима: Петру и Јовану Делуковићу, Нани Исаковићу, Јевти Николићу, Милану Пауновићу, Марији Јована Клишара, може дати тражено уверење; да се предходно суд увери о имовном стању Персиде Димитријевићке, Томаније Радосављевић, Лепосаве Милековић, Даринке Радивојевић, Милке Констандиновић и Христине Јаковљевић, па тек онда да им изда тражено уверење; да се молбоцу Петру Протићу ђаку гимназ. из Крушевца не може дати тражено уверење, пошто овај суд није за то надлежан.

IX.

Одборско повереништво за извршење радова на каменгдану извештава одбор, да су радови обустављени, пошто је одређени кредит исцрпљен, и предлаже, да одбор одреди нов кредит

од 10.000 динара, како би се радови могли продужити и довршити.

По прочитању тога извештаја ББр. 2709 одбор је решио, да се на радове око каменгдана утроши још десет хиљада динара, из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

X.

Председништво извештава одбор, да су склопљени рачуни општински за друго тромесечје ове године, и да би требало, да са пзаберу повереници, који ће ове рачуне прегледати.

По саслушању овога, одбор је изабрао, г. г. Соломона Азријед, Јов. М. Тадића и Илију Цветановић одборнике, да као одборски повереници ове рачуне прегледају.

XI.

По прочитању извештаја одборског повереништва за грађење кеа ГБр. 319, одбор је усвојио, у свему овај извештај с тим, да се потребни издаци на плату нижињера Мареша учине из општинске касе, као позајмица на рачун одобреног а незакљученог зајма.

XII.

Председништво износи одбору на решење извештај одборског повереништва за укидање акциза АБр. 1447 по одбор је одлучио, да се ова ствар остави за идућу одборску седницу.

XIII.

По прочитању извештаја надзорне водоводне комисије о грађењу грађевина код Белих Вода АБр. 647, одбор је примио овај извештај к знању и одобрио поступак комисије.

XIV.

По прочитању извештаја одборског повереништва за преглед и процену куће Соломона Леви и Хајима Азријед АБр. 635, одбор је пети извештај примио к знању с тим, да ако продајци грстану на цену од 40.000 динара у сребру, да се изнесе одбору поново на решење, а за сад да се пређе преко овог на дневни ред.

XV.

Председништво износи на решење одбору извештај одборског повереништва, за куповину земљишта за школу на врачару.

По прочитању тога извештаја, ГБр. 1040, одбор је пети у свему усвојио с тим, да се куповна цена за тај плац од 10.000 дин. изда из општинске благајне, као позајмица на рачун зај-

ЛИСТАК.

ОБЛИЦИ СВОЈИНЕ

НАШОЈ ИСТОРИЈИ
СРЕДЊЕГА ВЕКА.

НАПИСАО

ВЛАДИСЛАВ РИВНИКАР.

(Ову је расправу наградила Београдска општина првом видовданском наградом од 400 дин.)

(свршетак).

И наша народна песма дивно вели:

Није бабо погрошно благо
На падаке и на бузловане . . .
Већ на цркве и на богомоље.

Али од свега црквеног имања, било покретног, било непокретног, најзнатнија је земља, која је доносила огромне редовне приходе Владалац, сазидавши какву цркву или какав манастир, поклањао им је одмах

парочитом хрисовуљом читава села у баштину.

Положај тих села према цркви, односно манастиру, био је исти онакав, као и положај неког другог села према своме властелину господару (баштинару). Становници, пак, тих села били су на тим баштинама за цркву оно, што су на властелиној баштини били за властелина. Разлика је била само та, што је тамо господарио властелин, а овде црква и њени поглавари (игумани, владике, архијепископи и т. д.)

Закон је одређивао извештај простор црквене земље, који ће се дати свештеницима на уживање. Од осталог су без сумње вукли приход архијереји, дајући цркви колико јој је потребно за трошак.

Исто као и код цркве, било је и код манастира. Манастирским имањем обично су управљали игумани, али не неограничено, већ су се морали управљати по вољи ктиторској и договарати се са старцима у манастиру. У већ више пута поменутој хрисовуљи краља Стевана Дечанског манастиру Дечанима изрично се спомиње, да тога до-

говора мора бити; где те игуумњоу згово-рљно сь зборомь.

Манастири су имали над својим селима она иста права, која је имала црква над својима и властела над својима.

И црквени и манастирски људи били су ослобођени рабове цару и држави, те су једино морали да раде за цркву или за манастир. То се види из 26 чл. Душ. Законика где се вели:

Цркви вьсе што се обрѣтаю по земљи царства ми, освободи царство ми оть вьсѣхъ работъ, малыхъ и великихъ.

Још је тачнија та одредба по 35 чл., у коме се каже: . . . црквени људи да не иду у меропшгипу, ни на сено, ни на орање, ни у виноград, нити на икакву работу, велику или малу. Од свију работа ослобођава их царство ми, само да работују цркви.

У повељи митрополита Јакова*) видимо такође то питање како се расправља. „Црквени људи ослобођавају се свију работа царству: жетве, сепокосе, позоба, жиро-

*) Атонски акти стр. 87.

ма одобреног и суме, која је за подизање шко-
ла одређена.

XVI.

По прочитању акта министарства грађевина
ГБр 736, којим јавља, шта треба урадити, па
да се рационално изврши привелација у вар. Бео-
граду у опште, а у улици кнез Милошевој по-
себице, — одбор је решио, да ову ствар про-
учи одборско повереништво, и поднесе одбору
своје мишљење на решење. За поверенике иза-
брата су: г. г. Мих. Цветковић, Адолф Шток и
Стеван Чађевић одборници.

XVII.

Председништво извештава одбор, да Јелиса-
вета Т. Јевтића нуди општини 240 дин. као су-
му за изравнање потраживања општине београд-
ска из масе Јована А. Поповића у 654 дин.

По прочитању те понуде и мишљења пра-
возаступника општинског, АБр. 604, одбор је
решило, да се понуђених 240 дин. прими и да
се том сумом сматра, да је потраживање оп-
штине београдске у 654 дин. из масе пок. Јов.
А. Поповића потпуно измерено.

XVIII.

На предлог председника општине, а у свези
са решењем одборским од 26 Јуна 1891 г. АБр.
1391, одбор је општински једногласно изабрао
Др. Јована Јовановића-Змаја, за општинског
лекара за кварт палидуски, по његовом при-
станку.

XIX.

Председништво извештава одбор, да су се
према расписаном стечају АБр. 897 пријавила,
за службу општинску два инжењера, који према
акту министарства грађевина АБр. 1479 имају
квалификацију за инжењера, и предлаже, да се
овим пријављеним кандидатима понуне празна
инжењерска места у општини београдској.

По саслушању овог извештаја и по прочи-
тању молби АБр. 1084 и 1188, одбор је изабрао
за општинске инжењере Стевана Славнић и Ан-
тонија Пижла, с платом буџетом одређеном, као
и да председништво с њима уговор закључно о
службовању.

XX.

Према решењу одборском од 26 Јуна 1891
год. КБр. Бр. 422, председништво износи на
решење одбору питање о издавању награде го-
сподину Св. Карапешћу члану суда.

По саслушању овога питања, одбор је после
поименичног гласања са 10 гласова против 4,

вине, травнине, псара, соколара, приселице
и жупске приплате Црквени људи цркви
да работају у недељи два дана.“

Сви приходи, које су цркве или мана-
стири имали од тих својих села, зову се
правине или доходи села*)

Од манастирског имања нешто се мало
разликовало имање појединих пиргова, који
су припадали манастирима. По тим пирго-
вима живели су калуђери пустињаци и ста-
јали су под влашћу једнога старца калу-
ђера, којег је цело браство бирало изво-
дѣнемъ вѣсѣга събора*)

Такав старац калуђер управљао је тим
имањем све дотле, док не би учинио какву
погрешку и у том случају браство је би-
рало новог.

Ти пиргови имали су често врло ве-
лика и знатна имања, која су се могла ме-
рити са манастирским. Људи настањени по
селима, која су припадала пиргу, имали

*) Аврамовић: Описане дрв. срб. у св. Гори бр. 3.,
6., 7., 10.

**) ib бр. 4.

(шесторица нису гласали), решио, да се г. Св.
Карапешћ одбије од тражења награде за вр-
шење председничке дужности.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Промена стана. Инжињерско одељење
општине београдске од 1. Септембра о. г.
налази се на горњем боју куће Дим. Пан-
ђеле на марвеном тргу (батал-цамији). О
овој промени стана грађанство се овим из-
вештава.

Сиротински фонд. Легат од 120 дин.
што је оставио сиротињи београдској пок.
Милија Карастојаповић, бив олд. трг. дао
је повода одбору општине београдске, да
установе фонд сиротињски, у који ће ути-
цати сви доцнији оваки легати као и они,
који су пре овога завештавани сиротињи
београдској. Одбор је изабрао и поверени-
штво, које ће пручити како да се ова уста-
нова изведе и да по књигама судским из-
нађе све раније легате.

Установом оваког фонда општина ће
београдска дати прилике многим милости-
вим грађанима да завештавањем извесне
суме новаца помогну својим ближњима —
невољницима, и да стеку души својој бла-
женство.

Какав ће начин установљења овога фонда
предложити одбору изабрато повереништво,
као и шта ће одбор решити, јавићемо.

Сиротињски дом. У буџету општине
београдске стоји, да се за годину 1891.
има издати као помоћ сиротињи сума од
56.600 динара. Овако се велика сума даје
сиротињи београдској сваке године већ од
дужега времена а сиротиња у самој ствари
слабу вајду види од тога, јер поделити ову
суму на 4-5 стотина душа, значи — не
помагати но просипати узалуд.

Увидевши ово одбор је општински ре-
шио, да се у Београду подигне сиротињ-

ски дом, у који би се имала сместити сва
она сиротиња београдска, која је са старо-
сти и сакатости неспособна за привреду,
као и находчад. У овоме дому невољници
ће имати поред стана и храну, лекарске
помоћи и сваку другу негу.

Из извештаја сиротињских домова на
страни види се, да се са горњом цифром
оволики број сиротиње може врло добро
издржавати и са свима потребама снабдети.

Установама овим: сиротињским домом
и фондом нема сумње, да ће се целъ пот-
пуно постићи т. ј. да ће милостиви грађа-
ни имати прилике да учине са малом су-
мом велико добротинство својим бедним су-
грађанима, и да ће општина београдска би-
ти у стању да обезбеди правој сиротињи
својој опстапак и са мањим својим жрт-
вама.

И за подизање овога дома одбор је иза-
брао нарочито повереништво. О раду овога
повереништва извештаваћемо од времена на
време своје читаоце.

Отварање нових школа у Београду. Г.
Министар просвете и црквених дела решио
је, да се за ову школску годину отворе два
пета разреда основне школе у Београду, и
препоручио је општини, да се за локал и
друге потребе побрине

Одбор је се општински одазвао овоме
захеву с тим, да се умоли г. Министар про-
свете да наставни плац за ове разреде удеси
у споразуму са општином тако, како ће
исти одговарати практичним потребама нашим
т. ј. да продужна основна настава траје 3
године и да одговара у свему занатлијској
школи.

Жеља је одбора умесна и надати се је,
да ће и г. Министар са своје стране при-
помоћи да се оствари.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском одељењу суда општ. вар.
Београда, држаће се следеће јавне усмене
лицитације и то:

су иста права и дужности као и остали цр-
квени или манастирски људи.

Али осим тога, што су се црквеним и
манастирским имањем издржавали свеште-
ници, архијереји и калуђери — црквенско
и манастирско имање имало је још једну
важну употребу. Отуда су, на име, набав-
љене црквене утвари угошћивани странци
и путници, потпомагани сиромаси, подизане
школе и т. д. То се види из већ споми-
њане хрисовуље манастиру Дечанима, у којој
свети ктитор сам вели да је села и црквене
утвари дао „на просвѣшћеніе домоу божита
и на крѣмоу и на одѣвание вѣсѣмъ слоу-
жителемъ црѣвѣнимъ и маломъ штинимъ и
странимъ вѣ память и вѣ помень мнѣ и
синоу моемоу.“

Душан томе даје силу закона, јер ево
шта читамо у 28. чл. његовог Законика:

И по вѣсѣхъ црѣвахъ да се хране оу-
бозѣи како тѣсть оуписано ѿтъ ктиторъ; кто
ли не оухрани ѿтъ митрополитъ или ѿтъ
игуменъ*), да се ѿтлучи сана.

Али неје тако с оним црквама, које се
налазе на каквом властеоском добру. Све-

штеници при тим властеоским црквама жи-
вели су од онога, што им је властелин до-
бровољно давао. Ако им пак властелин не
би давао онолико, колико им је потребно,
могли су се жалити своме архијереју, па
ако им ни то не би помогло, било им је
слободно отићи, куда су хтели. Личност
им је била слободна, јер у 31. чл. Душ.
Законика налазимо одредбу: и да тѣсть по-
повѣска капа слободна.

Несу морали работати цару, али јесу
морали цркви, ако несу имали своје баш-
тине, већ су је добили од цркве.

Рекли смо већ, да су себарске баштине
обично биле ненасељене, али су и влас-
телинске биле често пуне, те су госпо-
дари били принуђени насељавати их каквим
било начином. Обично су раздељивали своју
баштину на више ситнијих делова, које су
онда давали себрима на обраду под изве-
сним погодбама. Исто тако ако себри несу
били у стању платити свој дуг властелину,
он их је могао населити на својој пустој
баштини. Други су пак, не могући никаквим

*) У Новаковићевом издању има и ѿтъ епископъ.

I.

На дан 9. Септембра т. г. од 3—6 сати после подне за откопавање и насипање земље на вишњичком друму.

Кауција 150 динара у готовом новцу или државним папирима и

II.

На дан 16. Септембра т. г. од 3—6 сати после подне за грађење макадама на Вишњичком друму.

Кауција 300 дип. у готовом новцу или државним папирима

Ближи услови и предрачуни, могу се видети у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда Гл 472 28 Августа 1891. год у Београду.

Општина Београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

11. Септембра

Кућа општинска у абадијској улици у којој сада седи г. Јован Живковић.

16. Септембра

Три општинска дућана у дубровачкој ул. у којима је сада г. Димитрије Фицо.

19. Септембра

Кућа општинска на дорћолу.

23. Септембра

Набавка и оправка фењера.

26. Септембра.

Оправка возова чете пожарне.

30. Септембра.

Ков коња чете пожарне.

3. Октобра.

Изношење ђубрета из свију квартова

8. Октобра.

Цубок од говеђих месарница.

11. Октобра

Набавка канцеларијског материјала.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општ. вар. Београда

Услови сваке од ових лицитација, могу се видети у Рачуноводству до дана лицитације, а и на дан овај.

Из рачуноводства суда општ. вар. Београда 24. Августа 1891 год СБр. 12.908

ИЗВЕШТАЈ

О клању стоке на општинској кланици и раду општинских — спољних — контролора за месец Август ове год.

I.

За грађанство закљано је:

419 ком. волова; 182 ком. крава; 161 ком. телад, који су укупно тежили 5505 кила; 1276 ком. овнова и оваца; 1813 ком. јагањаца; 160 ком. јарчева и коза; — 768 ком. свиња дебелих и средњих на меру, које су укупно тежиле 65.929 кила; 14 прасади до 20 кила и 58 прасади до 10 кила.

II.

За војску и остале државне заводе:

343 ком. волова; 77 ком. крава; 322 комада овнова и оваца и 37 ком. јагањаца. — Од све стоке коју је лиферант клао, продато је за официре 11,096 кила, а претекло и у варош за грађанство унето 1626. кила; — за месо издато официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је прописна такса — аренда.

Приход од заклате стоке за грађанство био је 27,053.90 динара. — Од заклате стоке за војску и то, за месо издато официрима; за претекли вишак унесен у варош за грађанство наплаћена је такса — аренда у 1434.80 динара.

Свега прихода од аренде месарске у месецу августу, било је 28,488.70 динара.

Од напред поменутог броја свиња марено — лекарским прегледом нађено је 7 комада бобичавих, од којих је месо прописно поништено.

Према доставима контролора било је ових неуредности:

- 1.) кријумчарења: 21 ком. оваца, 18 ком. јагањаца — и 2 прасета;
 - 2.) криве мере 16 случајева;
 - 3.) продаја квареног, усмрденог меса 2 случаја;
 - 4.) продаја козетине место овчине 3 случаја;
 - 5.) нетачна — лажна — мера 4 случаја;
 - 6.) безправан рад 1 случај;
 - 7.) нечистоћа 1 случај;
 - 8.) нема контролних мера у трима продавницама.
 - 9.) вешања меса с поља дућана 1 случ.
- Крива мера нађена је у продавницама ових месара: *Косте Панџеле, Ђуре Акимовића, Николе Петровића и Ђуре Милосављевића.*

А кријумчарили су по именице:

- 1.) Алекса Димитријевић, кафеџија 2 овце и 1 јагње.
- 2.) Марко Станић, кафеџ. 4 јагњета.
- 3.) Веља Бошковић, каф. 1 прасе.
- 4.) Јован Ристић, каф. 1 овцу.
- 5.) Иван Богдановић, каф. 1 јагње.
- 6.) Стеван Дугалић, гостион. 7 оваца.
- 7.) Стојан Јанковић, механџ. 1 овцу.
- 8.) Сарафин Деспотовић, механџија 1 овцу.
- 9.) Петко Стојковић, механџ. 1 јагње.
- 10.) Васа Милосављевић, кувар 1 прасе и 1 јагње.
- 11.) Алекса Ђорђевић, кувар 1 јагње.
- 12.) Воислав Јуришић, кувар 1 прасе и 1 јагње.
- 13.) Риста Јанковић, калдрџија и кљач. 1 јагње.
- 14.) Мата Димитријевић, млекаџија и кљач. 1 овцу.
- 15.) Димитрије Живковић, фурунџија и кљач. 2 овце и 2 јагњета.
- 16.) Бранко Мишић, кљач. 1 овцу.
- 17.) Јован Мартиновић, кљач, 1 јагње.

другим начином населити своје пуне земље, силом хватали људе и привезивали их за своја имања*)

Веома је интересантно видети у какав је положај долазио баштинар неке туђе земље, када му баштина дође под српску власт. Цар Душан је непрестано долазио у прилику да расправља то питање јер својим силним завојевањима кидао је комад по комад, покрајину по покрајину од грчког царства и присаједињавао својему. Али на тим присвојеним земљама често, или управо свакада, биле су баштине појединих Грка. Српски цар неје хтео да дира у њих, јер је гледао да задобије за себе те Грке баштинаре; тога ради он им је потврђивао те баштине и наређивао, да су „тврде“ (ујемчене). То се види из 133. чл. Душ. Закона, који вели:

Властџле и властџличисти иже се обрџтају оу државџ царства моеи, Србљи и

*) За ово последње имамо најјасни пример у Monum serb. стр. 563. где се прича како је чувени Душанов властџлин Оливер отео био неке сељане.

Грци, што теств комуу дато имџ прџ државџ моеи оу баштиноу и оу хрисоволи и дрџе до дњњџ баштине да соу тврџџ *)

* * *

И тако смо прегледали најважније облике својине у нашој историји средњег века. На много места могли смо бити опширнији, могли смо више рећи, али смо се уједно бојали да се с тога не изгубимо у ситницама, да због неважнијих ствари важне остату неистакнуто.

Векови су минили већ од како је постало старе српске државе и њезиног уређења. Али нам је остала слава и историја њена, славом да се поносимо, а историјом да се учимо. Давна прошлост учи нас живо, како је штетан био утепај туђих наро-

*) Ст. Новаковић у свом издању Душ. законика са свим је предугојачио овај члан и изменивши га тако, дао му други смисао. По тој његовој редакцији излазило би на то, да је Душан тим чланом давао Грцима у баштину неке земље.

Међу тим, то неје истина. Он им само потврђује баштине, које су пређе добили од својих, грчких, царева.

да на нас, а како су корисна била национална уређења. Па нека нам то буде пример, јер будућност је пред нама и ми смо сами своје среће ковачи. . . .

Красне су оне речи:*)

„На добра — да се угледамо.

„Од злих — да се чувамо.

НАПОМЕНА.

Рад овај штампан је онакав, какав је поднет Академском Савету на оцену; нити је што измењено, нити је што додато. Али, свакако ће потпуности ради бити корисно, да се на овом месту наведе још нешто, што се онда неје могло знати, а што је на сваки начин од врло велике важности.

У Новаковићевом најновијем делу „Село“ (из дела „Народ и земља у старој српској држави“ Глас срп. краљ. академије

*) Срећковић: Ист. срп. нар. т. I предговор VIII. стр

18.) Миленко Илић, кљач 1 овцу.

19.) Ставра Петровић, кљач 2 овце.

20.) Добросав Јовановић, кљач 1 овцу.

21.) Сава Панић кљач 1 јагње,

22.) Милан Поповић, месар 1 јагње.

23.) Милан Милутиновић месар 1 јагње.

24.) Спаса Крстић, месар 1 јагње.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред набројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном кљачу стоке и продаји меса, и по кривичном закону.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
држав 3. Јуна 1891. год.

(Свршетак)

Р. Драговић. Ја не знам како ће се та практика узети. Може се после више случајева појавити. Ја не би био мишљења да се преноси.

М. Марковић. Из овога извештаја мени не изгледа јасно, пристаје ли предузимач, да се пренесе треба он да одустане, а други да каже да пристаје на све услове, које је овај први примио.

Н. Р. Поповић. Сва је ствар господо у овоме. Њих двојица су се обвезали као предузимачи овога посла да одкопају улицу до главне полиције. Они су узели да одкопају и душанову улицу. Узрок овоме одступању је онај други компањон, који не жели више да ради тај посао одкопавања. Кад је за то сазнао овај први компањон да други хоће да се одрече посла он је примио на себе рад, без обзира на то хоће ли што добити или изгубити јер неће да му црвени образ. Од како је овај други предузимач Коста Стојковић примио посао, сад иде све брже. Он је сигуран човек, да смо ми сасвим у њему сигурни и за општину нема опасности и ако би, добив друге разлоге помислио и да остави посао предузети. Сад ради три пут више, него што је досад радио и сваку примедбу инжињера прима и по тој се управља.

Председник. Усваја ли одбор мишљење одбора? (Усваја.)

Председник. Сад има један извештај о одкопавању београдске улице. Тамо је извршено одкопавање у главном али је још нешто остало не извршено. У извештају инжињера то је поменуто. Молим чујте извештај.

Секретар чита извештај

(Ово је понуда неког Живка Тришића предузимача.)

И. Цветановић. Овај што се нуди да износи земљу по 135 дин. ја му то неби одобрио јер је скупо, него би желио да се држи лицитација те да се добије повољнија цена. А и рђава би то практика била кад би се отпочели давати радови испод руке.

Д. Најдановић. Ја не разбирам за цену да ли је она скупа или јефтина, премда ми се чини да није скупа јер је даљина велика од места где се копа до места где се носи. Но ја ипак да кажем то, да се с овим послом ваља пожурити јер је тамо учињено велико одкопавање па би опасно било не довршити.

Председник. Пристаје ли одбор да се да лицитацијом? (пристајемо! не! да се овласти председништво да понуду закључи.)

К. Главинић. Господо, овде је један посао дотеран до половине па се сад стадо. Становници београдске улице нису дужни да трпе толко стање које траје годину дана.

Потреба је крајња да се то што пре сврши и ако хоћете да се држи формална лицитација онда ће то трајати месец дана.

Ја мислим да би требало овластити председништво да оно погоди с предузимачима ово што је могуће јефтиније, позвавши их себи на усмену погодбу

Председник. Пристајете ли на то? (пристајемо.)

Изволте чути молбе за уверења.

Секретар чита: Суд тражи уверење.

1. За Ђиру Петковића кафеџију (доброг стања и доброг владања);

Моле за уверења:

2. Витомир М. Радојевић (доброг владања сиротног стања.)

3. Перса С. Николићка моли за уверење да нема пигде ништа и да не може да

издржава своју ћер Марију да продужи науке. (да суд види)

4. Павле Анђелковић бив. ћурчија (сиротног стања.)

5. Стана Наидовић да не може платити судске таксе (да се извести суд.)

6. Ђура Поповић служитељ мин. финансије (сиротног стања.)

7. Ленка удова п. Јакова Радосављевића учитеља (сиротног је стања.)

8. Благоје Петковић тражи уверење о владању и стању (суду.)

9. Војислав Антонијевић ваљ тражи уверење о стању (да му се да према ранијем уверењу.)

10. Марко Марковић о стању (суду.)

11. Милева одвојено живећа жена Јована Николића тражи уверење да није у стању да плаћа судске таксе. (сирота)

12. Ана Петровић тражи уверење у истој цељи. (сирота)

13. Мордохаж Катаривас тражи уверење у истој цељи. (сирота)

14. Павле Илић бив. поручик као и предходник. (сиротног стања)

15. Васа Цветковић моли да му се да уверење да не може набавити војно одело. (суду)

16. Максим Ђорђевић надничар (сиротног стања.)

Моле да им изда уверење да не могу да плаћају судску таксу:

17. Петар Христић келнер. (сирота)

18. Вујица Ракић. (сирота)

19. Живојин Кршљановић пиљар (суду општинском да сазна и изда)

20. Јоца Ребрић надничар. (суду)

21. Тода одвојено живећа жена Спире Костића. (суду)

22. Анђелија одвојено живећа жена Јанка Илића. (суду)

23. Марија Јоксимовићева. (суду)

24. Алекса Тодоровић. (суду)

25. Ђока Јамаћ инвалид;

26. Драгутин Панић келнер;

27. Љубомир Трифуновић келнер;

28. Анка Јовановић бвд.

тако као и сеоска права на попашу и т. д. И себар је исто тако као и властелин могао имати и баштину и купљеницу и прђију, с једином разликом, што је његова својина теглила прописане властеоске терете. У византијском законодавству вредило је донекле правило, да је насељеник могао лако оставити свога господара, а и господар да га је могао отерати. Али пошто би насељеник на једном добру провео тридесет година, врећило је у византијском праву правило, да га господар није могао отерати, и да се тридесетогодишњим становањем текло право потчињене баштине. Али сви наши споменици, почињући већ од Немањине хиландарске хрисовуље, држе за властеоске људе правило, по коме су привезани к земљи, не допуштају им ни да се селе и свога властелина остављају, ни да их други прима, те се по томе у нас пије хтело знати за старије слободније и либералније правило, које се бележи у византијских правних историја. Боље имаће било сељака

XXIV) има много нових података, нових мисли о оним питањима, која смо и ми обрађивали, у колико смо били кадри; много што шта, о чему се пре могло само нагађати — или можда баш ни то — сад је расветљено и објашњено, много што шта први пут је сада и изнесено. Али посебнице за наше испитивање ништа неје важније но оно, што нам писац износи о себарским баштинама. То је и иначе врло знатна тачка у друштвеном уређењу старе српске државе и ми смо с тога о томе питању изнели све оно, што смо могли ма од куда докучити (стр. 74—79). У „Селу“ г. Новаковић то само додирује, остављајући за другу прилику да нарочито расправља о баштини и проији, али и то мало што има јесте, као што рекосмо, од врло велике важности.

Ево шта се вели о томе:*)

„Баштине је могло бити двоструке, независне, властеоске, која је над собом имала само државног господара, што је башти-

од ње, али под њим су се могли налазити њему потчињени баштаници, његови сељанику доносило извесне знамените повластице, и зависне, сељачке, која је чинила део ци, који су имали своје баштине с потпуним правом располагања но с теретом работа, које су се од те баштине морале вршити властелину као врховном баштанику.

. Под врховном, дакле, баштином налазиле су се баштине појединих с дужношћу работа као теретом и налазиле су се сеоске правине као погодба, под којом је село као насељено или општина могло живети и одговарати својим заједничким теретима. Ако би се које слободно село уступило цркви или властелину, цркви или властелину припадало би с тиме непосредно право баштинске својине на опште незаузете и необделане земље у хатару уступљене му баштине, с којима је могао располагати и на којима је могао намештати нове насељенике. Ситне баштине појединих баштаника већ насељених на тој земљи остајале су у њиховим рукама исто

*) Гаас XXIV стр. 155 и д.

Моле да им се изда уверење по коме би могли имати права на бесплатно купање у бањи, (Бока: сиром, за остале да суд разбере.)

29. Трајко Петровић оvd. кафеџија.

30. Светозар Мунић — траже уверења о имовном стању. (суду)

Председник. Још би имали да одредимо једну суму из које би се издавала помоћ оним сиромашним грађанима нашим који погребују лечења по бањама и ван Београда. Молим вас одредите цифру.

А. Одавић. Ја мислим, да противу самог предлога не може имати нико ништа. Реч може бити само о цифри и ја налазим да би требало да дамо ону суму коју смо и лане били одредили на исту жељ лане је била одређена цифра 1200 дин. Том цифром имао би да располаже суд општински с лекарем. (чује се: врло добро)

Председник. Примате ли овај предлог? (примамо) Издавак да дође на непредвиђене трошкове? (тако!)

Састанак закључујем.

држан 7. Јуна 1891 год.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Отварам седницу и молим вас да саслушате протокол прошлог састанка.

Секретар прочита и одбор прими протокол од 3. Јуна, пошто се у њему учинише неке исправке по примедбама И. Цветановића и Д. Најдановића.

Р. Драговић. Пре 2—3 месеца питао сам да ли је се дознало: да је марвени лекар допустио продају бобичавог меса у једној касапници? па ми је одговорено да је истина и да је марвени лекар кажњен десетодневном платом. Но доцније — хотимице или нехотице — тек се показало као да је доктор кажњен не саслушан и то је решење оборено — те је он ослобођен казне за ту своју неправилну радњу. Је ли то истина и што је то тако?

Председник. Ја ћу ову ствар извидити и јавити шта је у ствари.

властеоскога, било властелина сама или слободнога себра, с теретом или без терета властеоскога звало се стас. Различне врсте ове сељачке имовине с теретом властеоске работе и карактеристику јој, да се није морала налазити само у опом селу, где је ималац живео, него и на другом месту видимо још и из лесновске хрисовуље. А све те баштине, купљенице и прђије, о којима говори хрисовуља, припадале су сељацима, који су као меронси или насељеници уступљени били цркви и који су цркви дужни били радити њене разне земље у ономе крају, које су у богатоме низу разних ступова (потеса) побројане. Имало је разлике у имућству меронаха. Негде су они могли бити сиромашни, а негде имућнији; мање или више радени. По нашем разумевању меронах баштиник бис је дужан за своју потчињену баштину извешан део работе властелину на властеоској земљи где било у своје или

Јов. Петковић. На палидулску пијацу довучено је много камена а не знам што се не прави калдрма? Да ли је то грађење даго на лицитаџији или не? (није) онда би требало да се што пре држи.

Председник. Прво се и довлаци камен на после предузима рад. У осталом калдрма ће се градити кад дође на ред.

К. Б. Мијаиловић. Ја имам да запитам односно калдрме у доминој и каменичкој улици. Решено је да комисија изиђе и извиди шта има да се ради на још није изашла, за што?

Св. Карапешкић. Мени је то познато. Издавак је наредба да инжињер изађе у те две улице с комисијом, али он није до сад доспео од многих послова а чим доспе, одма ће се и то свршити.

К. Б. Мијаиловић. Код истражног судије стоје на решењу пресуде општинског суда којима се ликерџије, касаци и т. д. осуђују на новчану казну. те ће пресуда застарити ако иследни судија не буде ништа радио по њима. Ја би молио да се настане да то не буде јер би због застарелости пропало општини 2—3000 динара најмање. Кад се неко казни треба и да плати.

Председник. Како сам дознао иследни судија за варош Београд претрпан је многим пословима па му је тешко да врши и наше општинске послове. Г. Карапешкић ишао је к њему и молио га да гледа да предмети наши не застаре и он је то обећао. И ја ћу то учинити чим доспем да код њега одем.

Д. Најдановић. Ја мислим да касаци само суд треба да осуди па се одма казна извршује.

Председник. Не. Могу се и они жалити истражном судији.

Д. Најдановић. На тај начин ми ће много изгубити усљед застарелости пресуда наших због задржавања код иследног судије и на тај начин и контролори ће малакрати у ревности, пошто ништа од ових казни не добијају. Ја молим да се изнађе начина да то не буде и да се општина не штети.

Председник. Пошто је ваш захтев у интересу општине, ми ћемо се постарати да нађемо пута и начина да убрзамо ту ствар

у ком другом селу. Али меронах је могао осећати снаге да ради више, у намери да своју баштину или свој доходак увелича. У том случају он је долазио у једну врсту са попом безбаштиником, који ако је хтео имати више од три законите њиве, за вишак је имао да работа цркви. И меронах по нашем разумевању ако је хтео да обрађује више од своје баштине, могао је од свога властелина узети земље и работати му на ту земљу по погодби. У томе је он у неку руку једначио се с отроком, којему је властелин по вољи одређивао шта ће да ради.“

како се са оклевања не би створило криумчарење које би интересе општине довело у опасност.

Јов. Петковић. Ја имам да питам због таксе на јагањце. Она је тако мала да нам се људи због тих 5 пара чисто смеју Боже би било или оборити је са свим или је већу направити те да нас не кошта скупе овај чиновник него приход што га зберемо.

Председник. Доиста такса је незнатна а и може неко да промакне да ја неплати, но ми смо предузели неке мере да се то спречи. У осталом и сад се прилично отуда добија а и више ће се јер поштравамо контролу.

Дим. Најдановић. Кад је се повела реч и о контроли ја морам да изјавим да је она слаба и да се од 30 година не ради горе. Они су то контролисање тако напустили да сад има касаци с коца с конопаца који не дају никоме ништа а раде.

Код Борђевића седи у кући по 30 фамилија, а тако и у једној у савамали и ти људи узимају од наших касаци кријумчара месо па ником ништа — контролори или не виде или се чине да не виде. И ако дође контролор они узму влача у заштиту тврдећи да је јагње или јаре за њих купљено па га они деле са комшијама с којима су га ортачки купили.

И контролор шта ће него попусти. Дакле ту је неред какв ја као касаци не памтим и с тога би му у интересу општинском ваљало што пре стати на пут.

У раније време било је маркарања и није се могло много да криумчари. Овако сад штети се и општина а и они људи који се баве јавно касанском радњом и за то плаћају толику таксу. Они се овим штете веома много јер спреме месо па га због ових криумчара не могу да продаду него га држе по два три дана у леденици а после им се цоквари.

Од касаци се као што знате врло много тражи. Тражи се чистота, тражи се велика такса за влачење и кад се све то тражи, право је да и они имају неке заштите и користи а да се као сад овако грдно не штете.

Да је како која година све горе, ја молим председништво да се увери рачуном прихода. Нека види шта је лане у ово доба наплаћено и шта ове године па ће се видети да је ове године мање.

А ја мислим да ми не треба да дозволимо да то тако буде.

Председник. Ја сам мало час поменуо, да смо већ предузели неке мере да станемо томе на пут и сад немам ништа друго да кажем, него да ћу гледати да се томе стане на пут.

Димитрије Најдановић. Ово је врло важна ствар. Имамо контролоре и надконтролора који вуче плату забалава а никад не дође на своју дужност да види шта се ради. Толико се коље и људи деле месо на штету арендатора и општине и то нико не види. Механиџије које треба толико да раде и да плаћају сад потроше по 2 јагњета и нигде не плаћају.

Јован Петковић. Ја мислим да би најбоље било истерати све на тркалиште па ту да се продаје и онда би сваки морао да плати.

Коста Б. Мијаиловић. Догод не буду обори за стоку дотле ће се вечито кријумчарити. С тога је најбоље да буду обори, па кад сваки тамо мора доћи мора и да

плати. Шта је то 5 пара да плати. То је ништа.

Председник. Ово питање, које је покренуо г. Најдановић мени је познато. Што се цене тиче одбор је одредио таксу и сад не може бити разговора. Одбор може донети решење о томе и доцније и другаче, како прилике захтевају а може и чиновнике мењати али ипак кад се то често чини прави само по себи посао и не би имали сталности, а ова је потребна. Ја сам предузео мере да смањим број клада и држим да ћу у томе успети. Има их врло велики број па се не зна ви ко су ни шта су. Кад се то смањи онда ће бити боље. Чим будемо у стању да направимо оборе биће боље, а за сад морамо се стрпиги.

Димитрије Најдановић. Ви рекосте да је одбор одредио 4 паре таксу, Ја не знам да је то одбор решио, а мислим да је само председништво одредило.

Председник. Сад прелазимо на дневни ред. Чујте уверења која се траже. (секретар чита).

За Тошу Тасића а бацију (непознат).

За Трифуна Симића пушкара — (доброг владања. Сиротног стања)

За Марију Младеновића удову. (Непозната).

За Божу М. Божића бив. чиновника (доброг владања. Стања сиротног).

За Симу Бурђевића бив. кафецију из Ваљева сада раденика на водоводима (Непознат).

За Симу Бојковића. (Непознат).

За Јанка Ивановића, Радисава Мандића и Симу Живковића (Доброг владања. Сиротног стања).

За Спиру Михајловића из Гуприје и Кокановића из Пирота — (Непознати).

Сад чујте неколико молби за уверење о сиротном стању (Секретар чита).

Молбу Радована Берговића оvd. (Сиротног стања),

Молбу синова Хиршевих да су једини наследници — (да им се изда да су једини наследници).

Молбу Димитрија Јовановића обућара, да је једини унук пок. Стане Симоповића оvd. (Да се суд предходно увери).

Молбу Живка Петровића раденика, да му општина набави војено одело.

Свет. Караишић. Ми смо писали г. министру војном, да нам пошаље прописну форму за то одело. С тога ће се и ова молба сајузити са осталим молбама (добро).

Молбу Јакова Казаса да му се изда уверење, да не може плаћати таксу за купање у Бањи. (Да се изда да је сиротног стања).

Молбу Ане Главинић удове, да јој се изда уверење да не може плаћати таксу по њеним споровима. (Сиротног стања).

Молбу Јулпана Скерлић за уверење о сиротном стању. (Сиротног стања).

Молбу Милице Брајгер за уверење о сиротном стању (Сиротног).

Сад изволте чути извештај о датим местима на Сави за купатила. (Секретар прочита).

Лаза Дашиковић. Господо. Ви ћете се сетити да је лањске године донето решење да се за две године никоме педаје да отвори механичко кафанску радњу.

Лањске године противно одборском решењу господар купатила оријент потпуно

је упражњавао кафанску радњу онде у купатилу, Таквом радњом он штети људе, који онде држе кафане и не да им ништа да заслуже. Није право ду оне две три механе убијамо за љубав ових купатила и с тога би молио да се овима помогне.

Председник. Дозволте ма да објасним бву ствар. Колико се сећам и колико сам извештен општински суд није давао право да могу кафанску радњу упражњавати него је то учинила полицијска власт.

Али кад оваку напомену чујем у одбору мени је сад у дужности да учиним шта треба те да се ако је могуће од стране полиције то табрани. Ви се сећате да смо ми направили неке кућице на калимегдану па смо прово тражили баштенско право од полиције и тада нам је одобрено, тако ћемо и овде учинити па после спречити.

Марко Велизарић. Не треба никако забрањивати да се у илици може добити што за пиће и јело. То је за људе који се не могу завлачити тамо у лађарске кафане међу лађарима: има људи који не могу са купатила ићи на калимегдан, него иду на свој крај где му је ближе, па зар да не може да се поткрепи онде. То се нигде у свету не забрањује и ваља ми нећемо бити једини, који то забрањујемо.

Коста Б. Мијаиловић. Не стоји оно што каже г. Велизарић. Ако се ко хоће после купања да поткрепи има онде близу и ваљаних кафана, па ко хоће нек иде тамо, а ко неће нек иде кући. Није право једном дати све, а оне штетити сваке године по 3—4 месеца. Треба оно укинути.

Лаза Дашиковић. Ја би се сложио са г. Велизарићем да онде у близини нема телегентних кафана. Ту је кафана Косте Димитријевића. Не стоји то да нема куда да стану. Има. Није баш само оријент. Немојте заборавити да је се и до данас свет купао и није имао уз купатило и кафану за јело, па је опет здрав био.

Председник. Усвајате ли мишљење суда у овоме питању о давању под закуп? (усвајамо)

Сад имамо на реду извештај комисије о прекораченим буџетским кредитима.

Секретар чита:

Председник. Усвајате ли овај извештај комисије? (усвајамо).

Сад чујте једну молбу.

Секретар чита молбу Тодора Милишића закупца чишћења димњака да се ослободи плаћања закупнине, пошто је дозвољена слободна радња.

Председник. Ова молба била је — као што знате — на оцени код г. Ђоке Новаковића и комисије и г. Ђока ће да вас извести како је текла ствар.

Ђ. Новаковић. Комисија, која је одређена да проучи акта о давању чишћења димњака под закуп свој је посао свршила, те сада могу да вам поднесем извештај у овоме.

На основу права, које је општина до сад упражњавала, она је издала чишћење димњака под закуп за три године Тодору Милишићу и тим уговором она је свакога другог искључила из права чишћења димњака. Од тога изузети су димњаци на дворским и државним зградама.

Општина, да би сачувала права закупца обраћала је се полицијској власти више пута тражила је да га она у упражњавању радње узме у заштиту. П то је чињено нарочито онда када су и друга лица почела да упражњавају ову радњу. Полиција у место да

заштити општину, она је дозволила да ту радњу може упражњавати и Ламберт Клузачек. Против тог решења општина се је жалбом обратила државном Савету, но он је одбио. И тако је сад остало да поред овога закупца могу да раде и Ламберт, па и други мајстори.

Према оваквом решењу општини не остаје ништа друго, већ да врати кауцију закупцу и да га разреши од плаћања закупа.

Но ствар није само у томе. Овде се порађа питање: да ли се може једно општинско право, које се од вајкада упражњавало на овај начин оспорити. По нашем мишљењу не може, јер се овде не може имати на уму само дужност, већ и право, које из ти дужности потиче и без кога се она не би могла вршити. Даље ово је дужност које општина врши у интересу јавне безбедности због чега се она и није могла упоредити са оним пословима о којима постоји еснафска уредба; јер тај посао не само што није такав посао као што је н. пр. обућарски, месарски, но он ни по самом закону о еснафској уредби није увршћен ни у један од ових, који се тамо помињу.

Државна или административна власт има права само да захтева да се та дужност врши као што треба а о томе како ће је вршити и којим сретствима омогућити то вршење, то је посао саме општине. По овоме она — општина — може да да чишћење димњака под закуп, а може за то да држи и своје органе, јер је то посао, као што је напред речено, посао јавне безбедности.

Ради постижења те безбедности установљена је пожарна чета, а ради ње може се подићи још каква установа. На те установе мора се трошити, и пошто за један од таквих послова као што је чишћење димњака, постоји такса као приход, ми треба да се постарамо да очувамо тај приход, а нарочито и да не дозволимо да нам се оваквим одлукама стављају у питање и други приходи.

Ја држим, да би најбоље било да се понова позову мајстори који разуму тај посао, да се по списку воде, под општ. контролом да врше тај посао и да им се одреди извесна такса коју ће они наплаћивати и она, коју ће плаћати на радњу општине.

На овај начин ми би остали у упражњавању свог права и даље, иначе ако га напустимо, или дозволимо да нам се одузмемо, изложићемо се опасности, да изгубимо једно право — приход — за други те да се тако онеспособимо за испуњавање и других обавеза — дужности — каквих ми сада имамо врло много.

К. Б. Михајловић. Треба му вратити кауцију но само да се изјасни да неће тражити штету од општине.

Адолф Шток. Док је ово одбор сматрао за своју ствар он је разумео се и велику таксу прописао од оцака. А сад кад се то квари, треба општ. суд и таксу мању да одреди, јер пије право да неплаћују општини, а толику таксу да узимљу.

Ђ. Новаковић. Нема места бојазни, да ће Милишић тражити накнаду штете јер је он сам тражио раскинуће уговора.

Марко Велизарић. Ја мислим да су овде два питања. Једно питање да решимо вечерас, а то је да вратимо кауцију, а друго да оставимо за другу седницу. То пак да му ми забранимо да он не тражи накнаду

